

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De Ivstitia Et Ivre ceterisq[ue] Virtutibus Cardinalibus

Lessius, Leonardus

Antverpiæ, 1632

12 Vtrùm aliquando liceat conferre beneficium indignis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72459](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72459)

DVBITATIO XI.

Si Episcopus conferat beneficium absenti per litteras aut nuntium, Vtrum possit reuocare collationem, & alteri conferre antequam iste acceptauerit.

51
Beneficium
collatum
absenti.

Respondeo, Non posse, vt expressè habetur c. Si tibi absenti, de præbendis, in 6. Imò si alteri conferat antequam ille recuauerit acceptare, collatio viribus non subsistet, vt ibidem dicitur, quod idè constitutum est, non quòd per talem collationem acquisitum sit dominium ante acceptationem; sed quia non decet Episcopum variare. secus est de donatione rei suæ, quæ non valet ante acceptationem: vnde liberè potest reuocari, imò quamdiu res tradita non est, si alteri donetur aut vendatur, valet secunda dispositio, vt supra cap. 18. dub. 6. & c. 21. dub. 19. dictum est. Potest tamen Episcopus illi præscribere tempus, intra quod teneatur acceptare. quo elapso, si non acceptauerit, poterit alteri conferri si tamen acceptes antequam alteri conferatur, tum erit beneficium, quamuis terminus iam sit elapsus. patent hæc omnia ex d. cap. Si tibi absenti. 17. de præbendis, in 6. & apud Couarruiam lib. 3. variar. c. 16. num. 4.

Sequitur nunc vt dicamus de conditione & qualitate eorum, quibus beneficia conferenda.

DVBITATIO XII.

Vtrum aliquando liceat conferre beneficium indignis.

52
Indignus.

Notandum, *Indignum* dici, qui ad officium præstandum est ineptus ratione infamiae, prauæ vitæ, ignoratiæ, morbi, vel similis impedimenti: vel putatur non futurus utilis, nec satisfactorius officio. Potest enim quis censeri indignus vel ratione conditionis præsentis, quæ non tollitur; vel futuræ. Dignissimus autem censetur, non qui doctissimus est aut sanctissimus; sed qui omnibus consideratis putatur optimè officio satisfactorius, Ecclesiæque futurus vtilissimus. His positis

53

Respondeo & Dico Primò, Numquam licere beneficium Ecclesiasticum conferre indignis, modò aliqui reperiantur digni, quibus conferri possit. Probat ex cap. Cùm in cunctis. 7. de electione, vbi tria requiruntur vt quis censetur dignus beneficio habente curam animarum, ætas conueniens, probitas morum, & scientia debita: & Clerici, qui aliquem contra prædictam formam elegerint, eo ipso priuati sunt potestate eligendi pro illa vice, & triennio à suis beneficijs suspensi. Episcopus autem si contra fecerit aut consenserit fieri, amittit similiter potestatem conferendi. vide tamen aliquas limitationes & explicationes huius cap. in cap. Si compromissarius. 9. Si verò, de elect. in 6. & cap. Graue nimis, 29. de præbendis. vbi præcipitur vt beneficia non conferantur indignis; qui contra post secundam correptionem fecerit, iubetur suspendi à beneficijs conferendis. ratio est, quia beneficium datur propter officium: ergo

Triarequisita vt quis sit dignus beneficio.
Pœna ineligentes indignum ad curam animarum.

qui ineptus est ad officium præstandum, iure naturæ est arcendus à beneficio. Confirmatur, quia omnes ferè hæreses & mala Ecclesiæ hinc orta sunt, quòd indignis beneficia fuerint collata. dum enim Episcopatus conferuntur hominibus indoctis vel improbis, qui nihil minùs quàm de munere Episcopali sunt solliciti, necesse est vt etiam Parochi similes instituantur. tales enim Episcopi parum curant quales habeant Parochos. Quòd si Parochi indocti, vel etiam improbi sint, necesse est Christianam plebem in fide & moribus non rectè instrui: hæc autem non rectè instructa, & malà vità suorum Superiorum scandalizata, facilis est ad novos Doctores, reformationem & purum verbum Dei promittentes, excipiendos; maxime cùm videat illos eloquentia, doctrina, & externa vitæ probitate suis Parochis & Episcopis præstantiores. Sanè si nascente hæresi Lutheri tales fuissent vbiq; Episcopi & Parochi quales esse debuissent, facile illam in semine oppressissent. Hoc optimè significatur in parabola Domini Matth. 13. *Dum dormirent homines, venit inimicus homo, & superseminauit zizania;* vt explicat D. August. lib. 99. in Matth. cap. 11. & Chrylost. Hom. 47. in Matth. Ex quo patet, quanti momenti sit vt Principes quàm maxime idoneos ad Prælaturas promoucant.

Dixi, *Modò aliqui reperiantur digni*, quia si nullus talis inueniatur, vel si inueniatur & non admittatur, (sicut interdum fit in locis Septemtrionalibus) poterit conferri indigno ad maiora mala impedienda; nempe ne deueniat ad hæreticos, vel alios magis indignos: hic enim etiam absolute non fit dignus, tamen respectu aliorum, qui haberi possunt, dignus censetur. Vbi tamen ei beneficium collatum est, tenetur se præstare dignum, & satisfacere officio, tum per se, tum per alios, quantum commodè potest: alioquin tenebitur ad fructuum restitutionem. ratio est, quia lege iustitiæ obligatur ad præstandum munus sui officij, & consequenter ad se reddendum idoneum officio quantum potest.

Dico Secundò, Vt collator sit securus, non solum requiritur vt nesciat illum, cui confert, esse indignum, sed debet etiam positiuè scire esse dignum; vt rectè Adrianus in 4. tract. de restit. q. de dispensatione beneficiorum. ratio est, quia ex officio tenetur quantum in se est curare vt conferantur dignis. ergo debet positiuè iudicare esse dignum. quod intellige non de certa scientiâ, sed de probabili iudicio, quod pro rei magnitudine, magis vel minùs certum esse debet. Idem dicendū de patronis qui habent ius præsentandi; grauius enim peccant si aliquem præsentent, de cuius vita, moribus & doctrina non sint satis informati per viros probos & idoneos, ita vt meritò possint confidere esse idoneum; vt colligitur ex cap. Graue nimis, de præbendis. Tales enim patroni sunt causa cur beneficia conferantur indignis, cum maximo Ecclesiæ damno: nam Prælati Ecclesiasticus, qui instituit, non potest præsentatum repellere, nisi ferè sit euidenter esse indignum, cap. 32. Decernimus. 16. q. 7. & alibi. hoc autem vt euidenter fiat, valde est difficile. deinde vix audet rem exactius discutere, præsertim quando patronus est Princeps secularis.

Dico Terziò, Et si omnis conditio, quæ reddit hominem indignum beneficio, sufficiat ad irritandam

54
Omnia pe-
næ Ecclesiæ
mala ex
promotione
indignorum
ministeriorū.

55
Quando
possit con-
ferri indi-
gno.

56
Debet scire
esse dignū.

Idem di-
cendum de
patronis.

57

tandam collationem vel electionem indigni, non tamen omnis reddit ipso facto collationem irritam, vt infra dicitur. vide Nauar. in cap. Si quando. §. de rescriptis, exceptione 16. & 17.

DVBITATIO XIII.

Utrum pratermissis dignioribus, liceat interdum conferre dignis.

58 **R**espondeo & Iri quibusdam euentis licitum esse. Primò, si patronus præferat dignum; huic enim debet conferri, etsi sint alij magis idonei. 16. q. 7. cap. Monasterium. & c. Decernimus. quod limita, nisi sit beneficium cum cura animarum: hoc enim dandum est dignissimo; si patronus est Ecclesiasticus, vt pater ex Concil. Trident. sess. 24. c. 18. Si tamen patronus sit laicus, & præferat dignum; hic ab Episcopo instituendus est, alijs omnibus prætermittis, vt ex eodem loco Concilij constat. Pari modo, si fundator constituisset, vt si quis ex sua familia idoneus repertus fuerit, ei detur; seruandum esse, etiam in cura animarum, alijs dignioribus prætermittis, vt docet Couarr. reg. Peccatum, p. 2. §. 7.

59 **S**ecundò, si beneficium ex sua institutione dandum sit alicui ex certa familia, vel oppido; (vt sunt ea, quæ dicuntur patrimonialia) vel si decreto Canonum eligendus sit aliquis ex Clericis eiusdem Ecclesiæ; tunc apertius inter eos dandum est, non alijs, etsi aptioribus. vide cap. Nullus. 13. & c. 16. Obitum. d. 61. & cap. 19. Metropolitano. d. 63. ex quibus constat, olim ministros eligi debuisse ex Clericis eiusdem Ecclesiæ, si aliquis erat idoneus. Simili modo Pontifex eligendus est ex Collegio Cardinalium; modò aliquis inter eos sit idoneus. cap. Oportebat. 3. cum sequenti, dist. 79. ex Concilio sub Stephano Papa III.

Tertio, si aptiores reseruandi sint beneficijs parochialibus, eò quòd pauci benè idonei ibidem reperiantur; tunc enim illis prætermittis beneficia sine cura, quamuis opima, debent conferri minus dignis, vt rectè notauit Adrian. supra. ratio est, quia in dispensatione beneficiorum magis spectanda est spiritualis utilitas Ecclesiæ, quam commodum temporale ministris.

60 **Q**uartò, si plures sint electores, & paucorum suffragia inuolunt in dignissimum; tunc si meum suffragium nihil esset profuturum dignissimo, proderet tamen ad vitandam electionem indigni, vel minus digni, teneor, omisso dignissimo, conferre illud in dignum vel digniorem. ratio est, quia in hoc casu si dem suffragium in dignissimum, ipsi non prodero, & Ecclesiæ obero: quod Ecclesiæ incommodum vitare possum, si faueream digno. Neque hinc cum alijs ad opus malum concurreo; quia eligere minus dignum, non est malum, nisi quando spes est posse obtineri digniorem.

61 **Q**uintò, si quis resignet beneficium suum in fauorem alterius, non est necesse vt quærat dignissimum. Ita Caietanus v. Beneficium, & alij: sic enim recepta consuetudo habet. ratio est, quia non incumbit illi ex officio præferre Ecclesiæ ministrum; & aliàs confert id quod suum est, & propter quod, cum possideret, non tenebatur plus facere, quam mediocriter idoneus faceret: vnde non facit iniuriam Ecclesiæ, talem sibi substituendo.

quamuis si multò dignior se offerat vel in promptu sit; & charitas boni communis obliget vt hic præferatur.

DVBITATIO XIV.

Utrum extra hos casus beneficia semper sint conferenda dignissimis.

Respondeo & Dico Primò, Electores, Præsentatores, & Collatores semper tenentur, quantum in ipsis est, curare vt dignissimis beneficia conferantur. Est communis sententia DD. D. Thom. q. 63. art. 2. ad 3. *Vt electio non possit impugnari in foro iudiciali, sufficit eligere bonum, nec oportet eligere meliorem; quia sic omnis electio posset habere calumniam. Sed ad conscientiam eligentis necesse est eligere meliorem, vel simpliciter, vel in comparatione ad bonum commune.* Ibidem ad 1. docet, Prælatum posse eligere consanguineos suos, si æquè digni sint; non autem si alij sint digniores. Idem docet infra quæst. 185. art. 3. Ioannes Maior in 4. d. 24. q. 3. Nicolaus Lyranus in illud Ioannis 21. *Simon Ioannis diligit me plus his?* D. Anton. 2. p. tit. 1. cap. 20. §. 1. Angelus v. Electio, n. 10. & 21. Caiet. v. Acceptio personarum, & in locum D. Thomæ citatum. Adrian. in 4. qu. citata, Siluester v. Electio, & v. Acceptio personarum; Nauarr. in cap. Si quando. §. de rescriptis, except. 16. num. 10. Sotus l. 3. de Iustit. q. 6. art. 2. & alij Theologi passim. Et quamuis Alexan. Halensis p. 2. q. 136. §. 2. putet solùm in Episcopatibus esse peccatum, prætermittere digniorem; non autem in minoribus beneficijs; alij tamen Theologi id generatim de omnibus habentibus curam animarum docent. Accedunt multi Iurisperiti, quos refert & sequitur Couarruias ad regul. Peccatum, p. 2. §. 7. num. 4. vt Pannorm. Rochus, Ludouicus Gomezus, Cæsar Lambertinus, & alij, & addit Couarruias, eam esse communem. Probatur Primò Exempla sacrae Scripturæ, vt electione Aaronis Leuit. 8. vbi Dominus indicauit se velle præstantissimum eligi, dum omnibus Principibus ad ostium tabernaculi adductis, eius solius virgam florere fecit. in quem locum Origenes Hom. 6. (habetur Can. Licet. 8. quæst. 1.) sic ait: *Requiratur ergo in ordinando Sacerdote etiam populi presentia, vt sciant omnes, quod qui præstantior est ex omni populo, qui doctior, qui sanctior, qui in omni virtute eminentior, ille eligatur ad sacerdotium.* Item electione Saülis 1. Regu 10. vbi eligitur qui ceteris eminebat, & quo non erat melior in Israël. quod explicans Gregorius lib. 4. c. 4. in lib. 1. Regum, fuse docet, dignissimum eligendum. Idem docet cap. 5. vbi multa pulchrè in hanc sententiam. Idem cernitur in electione Davidis, & in electione Petri: cum enim Dominus Ioan. 21. Petrum Ecclesiæ vellet præficere, non solùm rogat an ipsum diligeret, sed an plus ceteris diligeret, & ter rogat. Apostoli etiam Actor. 1. conati sunt optimum eligere.

Probatur Secundò Ex Iure Canonico; nam cap. vnico, tit. Vt Ecclesiastica beneficia sine diminutione conferantur, Innocentius III. inter cetera sic ait: *Non ex affectu carnali, sed discreto iudicio debuisti Ecclesiasticum officium in personam magis idoneam dispensare.*

Tertio Probatur ex Patribus; vide Origenem in 3. Ex Patribus.

N n 4

suprà.